

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

MARLENA MIKORSKA

GIMNAZJUM IM. JANA PAWŁA II W BOGUSZYCACH

I. Podstawa prawna do opracowania PZO z biologii:

- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania
- ✓ Podstawa programowa dla gimnazjum
- ✓ Wewnątrzszkolny System Oceniania w Gimnazjum im. JP.II w Boguszykach
- ✓ „Program nauczania biologii w gimnazjum” autorstwa Ewy Jastrzębskiej i Ewy Pyłki- Gutowskiej
  - Dla klasy I - Wydawnictwo WSiP
- ✓ „Program nauczania biologii w gimnazjum” autorstwa Anny Zdziennickiej:
  - Dla klasy II i III - Wydawnictwo Nowa Era

II. Obszary i rodzaje aktywności uczniów

- Prace pisemne – sprawdziany z działu, kartkówki.
- Odpowiedzi ustne.
- Korzystanie z dodatkowych źródeł informacji.
- Przygotowanie tematycznego referatu z własnymi refleksjami.
- Gromadzenie okazów i zbiorów.
- Wykonywanie zielników.
- Aktywność w czasie lekcji.
- Praca w zeszyte przedmiotowym lub w ćwiczeniach.

III. Narzędzia i czas pomiaru osiągnięć uczniów.

Lp.	Forma	Częstotliwość w semestrze
1.	Sprawdzian lub test całogodzinny (termin, forma i zakres podawane są uczniom i zapisywane w dzienniku lekcyjnym z tygodniowym wyprzedzeniem).	po zakończeniu każdego działu programowego
2.	Kartkówka, 10 min. (obejmuje materiał z jednej, dwóch, lub trzech lekcji, jest zapowiadana przez nauczyciela)	w klasach I,II i III – co najmniej dwie w semestrze

3.	Odpowiedź ustna (z trzech ostatnich lekcji)	co najmniej jeden raz
4.	Przygotowanie referatu	chętni uczniowie – jeden raz
5.	Wykonanie zielnika – praca dla chętnych uczniów	klasa III – drugi semestr
6.	Praca długoterminowa	jeden raz
7.	Aktywność w czasie lekcji	indywidualnie
8.	Praca domowa w zeszytach przedmiotowym lub w ćwiczeniach	co najmniej jeden raz

Propozycje prac długoterminowych:

- a. **klasa pierwsza** (do wyboru)- zbiory : muszli mięczaków, piór ptaków, szyszek roślin iglastych, plastry pni drzew, hodowla roślin doniczkowych, hodowla pleśniaka i inne zaproponowane przez uczniów
- b. **klasa druga** (do wyboru)- projekty okolicznościowych ulotek, plakatów i krzyżówek dydaktycznych, referaty,
- c. **klasa trzecia** (do wyboru) - jak klasa druga.

Sprawdzaniu podlegają umiejętności i wiedza. W ogólności:

- umiejętne stosowanie terminów, pojęć i metod niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu ;
- wyszukiwanie i stosowanie informacji ;
- wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności ;
- łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi podczas rozwiązywania problemów ;
- współpraca i komunikowanie się w grupie (przekazywanie informacji, formułowanie pytań, organizacja pracy).

IV. Kryteria wymagań na daną ocenę :

OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada rozszerzone wiadomości i umiejętności
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji,
- zdobywa informacje potrzebne do rozwijania zainteresowań przedmiotowych,
- organizuje oraz samodzielnie prowadzi obserwacje i doświadczenia biologiczne, wykorzystuje aparaturę optyczną, odczynniki i szkło laboratoryjne,
- uczestniczy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych oraz turniejach wiedzy biologicznej i zdobywa miejsca I-III
- formułuje problemy i hipotezy oraz weryfikuje je na drodze teoretycznej i eksperymentalnej.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- samodzielnie, korzystając z różnych źródeł zdobywa informacje w celu rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych,
- wykorzystuje do prowadzenia obserwacji różną aparaturę optyczną , odczynniki, szkło laboratoryjne,
- uczestniczy w konkursach i turniejach wiedzy biologicznej.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych problemów biologicznych,
- samodzielnie sporządza notatki korzystając z różnych źródeł informacji
- samodzielnie wykonuje i opisuje rysunki z przeprowadzonych obserwacji mikroskopowych.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania problemów biologicznych,
- z pomocą nauczyciela opisuje podstawowe procesy biologiczne.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowanych wiadomościach i umiejętnościach programowych, ale nie przekreślają one dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela opisuje podstawowe procesy biologiczne,
- z pomocą nauczyciela wyjaśnia podstawowe pojęcia biologiczne,
- z pomocą nauczyciela potrafi korzystać z aparatury optycznej.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności programowych niezbędnych do dalszego kształcenia,
- nie potrafi opisać procesów biologicznych o elementarnym stopniu trudności,
- nie potrafi wyjaśnić podstawowych pojęć biologicznych.

1. Formy pisemne – progi procentowe poszczególnych ocen wg skali punktowej**a) sprawdzian działowy**

Lp.	Ocena	Procentowy udział punktów
1.	Celująca	100 %
2.	Bardzo dobra	99 – 91 %
3.	Dobra	90 – 71 %
4.	Dostateczna	70 – 51 %
5.	Dopuszczająca	41 - 50 %
6.	Niedostateczna	40 – 0 %

b) kartkówka z ostatnich trzech lekcji

Lp.	Ocena	Procentowy udział punktów
1.	Bardzo dobra	100 – 91 %
2.	Dobra	90 – 71 %
3.	Dostateczna	70 – 51 %
4.	Dopuszczająca	50 - 41 %
5.	Niedostateczna	40 – 0 %

c) uczniowie posiadający informację o obniżeniu poziomu wymagań edukacyjnych - otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20 % punktów testu, sprawdzianu lub kartkówki,

2. Formy ustne – odpowiedzi ustne: obejmują materiał zrealizowany na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych.

Odpowiedzi ustne oceniane są wg kryteriów określonych w wymaganiach na poszczególne stopnie. Ponadto ocenia się umiejętność stosowania terminologii biologicznej, umiejętność wykorzystywania pomocy naukowych (plansza, model, schemat), samodzielność wypowiedzi.

ocena celująca :

- odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem
- spełniając kryteria oceny bardzo dobrej ,odpowiedź wykracza poza obowiązujący program nauczania
- odpowiedź zawiera treści pozaprogramowe – własne przemyślenia i oceny

ocena bardzo dobra :

- odpowiedź wyczerpująca i zgodna z programem
- uczeń swobodnie operuje faktami
- dostrzeganie związków między faktami

ocena dobra :

- odpowiedź zasadniczo samodzielna
- zawiera większość wymaganych treści
- poprawna pod względem języka, nieliczne błędy
- odpowiedź nie wyczerpuje zagadnienia

ocena dostateczna :

- uczeń zna najważniejsze fakty, potrafi je zinterpretować
- odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela
- występują nieliczne błędy rzeczowe

ocena dopuszczająca :

- wymagane jest 30 % wiedzy i umiejętności przewidzianych dla pracy pisemnej, tzn. niezbędna wiedza konieczna z punktu widzenia przedmiotu
- podczas odpowiedzi możliwe są liczne błędy (merytoryczne i w sposobie prezentowania)
- uczeń zna podstawowe fakty i przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi

ocena niedostateczna :

- odpowiedź nie spełnia wymagań podanych powyżej kryteriów ocen pozytywnych
- uczeń nie zna podstawowych terminów, pojęć i procesów biologicznych .

3. Waga poszczególnych stopni:

Przy wystawianiu stopnia na zakończenie semestru lub roku szkolnego największą rolę mają stopnie z prac pisemnych tj. sprawdzianów i testów (obejmujących dział lub większą partię materiału).

V. Kontrakt zawarty między uczniami a nauczycielem na sposób oceniania

1. Sposoby informowania uczniów o wymaganiach:
  - ustnie – cały PSO – na pierwszej lekcji biologii, w każdej klasie, w danym roku szkolnym ; przed rozpoczęciem każdego nowego działu programowego
2. Zasady poprawiania ocen:
  - uczeń może poprawić ocenę niekorzystną uzyskaną ze sprawdzianu działowego lub testu w ciągu dwóch tygodni od rozdania prac, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej ;
  - uczeń nie może poprawić w formie pisemnej zapowiedzianej kartkówki obejmującej materiał z kilku ostatnich lekcji. W tym wypadku możliwa jest poprawa ustna na dodatkowej lekcji biologii.
3. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub zapowiedzianej kartkówki w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.
4. Na koniec semestru nie przewiduje się końcowego sprawdzianu lub testu zaliczeniowego.
5. Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie w czasie kontrolnych prac – sprawdzianu, testu lub kartkówki tj. ściąga, zagląda do kolegi w ławce, odwraca się do kolegi, nie odkłada długopisu na prośbę nauczyciela (sygnał zakończenia pracy) wtedy uczeń uzyskuje ocenę niedostateczną z tejże pracy
6. Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej.
7. Nie ocenia się ucznia do trzech dni po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole np. po chorobie – uczeń ma obowiązek taki fakt zgłosić nauczycielowi .
8. Prowadzenie zeszytu przedmiotowego i ćwiczeń jest obowiązkowe. W przypadku nieobecności na lekcji, uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszycie i ćwiczeniach oraz wykonać pracę domową.
9. Zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń należy prowadzić ładnie i estetycznie.
10. Uczeń może zgłosić przed zajęciami nieprzygotowanie do lekcji - dwukrotnie w półroczu- dla klas III i jeden raz dla klas I-II.
11. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do zapowiedzianej kartkówki lub sprawdzianu działowego.
12. Uczeń może zgłosić przed lekcją brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, podręcznika lub karty pracy – dwukrotnie w półroczu, dla klas III i jeden raz dla klas

I- II. Jeśli nie zgłosi tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną wpisaną do dziennika.

13. Aktywność na lekcji ocenia się odpowiednią oceną. (skala od 1-6)
14. Praca w grupie : ocenia się umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystania z różnych źródeł informacji, efektywność, stopień zaangażowania.
15. Prace domowe: Ocenia się poprawność rzeczową, estetykę, umiejętność prezentacji
16. Aktywność pozalekcyjna (udział w konkursach) oceniana będzie w następujący sposób:
  - wyniki najwyższe - trzy pierwsze miejsca w konkursach szkolnych międzyszkolnych, awans do następnego etapu, udział w eliminacjach wojewódzkich, zdobycie tytułu laureata w konkursie biologicznym – ocena celująca cząstkowa i semestralna.
  - uczestnictwo w wyżej wymienionych konkursach - ocena bardzo dobra,